

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Toma Nadejda
Judecători – Timofti Vladimir, Cobzac Elena

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Barbu Gheorghe, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019 și a sentinței Judecătoriei Edineț /sediul Central/ din 15 iulie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Barbu Gheorghe XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 02.04.2018 – 15.07.2019 (prima instanță);
2. 06.08.2019 – 13.11.2019 (instanța de apel);
3. 29.04.2021 – 28.07.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț /sediul Central/ din 15 iulie 2019, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Barbu Gheorghe a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d); art.188 alin. (3) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilite pedepsele:

- în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal – 2 ani închisoare;
- în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal – 8 ani închisoare;

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit lui Barbu Gheorghe, pedeapsa definitivă de 8 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Prin aceeași sentință, a fost condamnat și inculpatul Plasiciuc Denis, în privința căruia hotărârea în prezent nu se contestă, din care motiv instanța de recurs nu se v-a expune în privința acestuia.

1.1 Pentru a pronunța sentință, prima instanță a constatat că, Barbu Gheorghe, în luna noiembrie 2017, prin înțelegere prealabilă și împreună cu Plasiciuc Denis, având intenția de profit și îmbogățire, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria ce aparține Prisăcari Ștefan amplasată în XXXXX de unde dintr-o construcție auxiliară au sustras 8 saci cu semințe de floarea soarelui a câte 27,5 kg fiecare, cu costul unui kg de 8 lei, ce aparține cet. Andruh Raisa, locuitoare a XXXXX în sumă totală de 1 760 lei.

Tot el, în luna noiembrie 2017, prin înțelegere prealabilă și împreună cu Plasiciuc Denis, având intenția unică și prelungită de profit și îmbogățire, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria ce aparține Prisăcari Ștefan amplasată în XXXXX de unde dintr-o construcție auxiliară au sustras 8 saci cu semințe de floarea soarelui a câte 27,5 kg fiecare, cu costul unui kg de 8 lei, ce aparține cet. Andruh Raisa, locuitoare a XXXXX în sumă totală de 1 760 lei.

Tot el, la data de 14.12.2017, aproximativ ora 20.00, având intenția de profit și îmbogățire cu scopul de a însuși bunuri din avutul altei persoane și fiind în stare de ebrietate, stricând geamul de la ușă a pătruns în casa de locuit a cet. Lungu Pavel, amplasată în XXXXX, unde intrând în casă 1-a îmbrâncit pe ultimul la podea în rezultatul cărui fapt Lungu P. a căzut la podea, iar drept urmare Barbu Gheorghe, în mod deschis a sustras din buzunarul hainei acestuia suma de 5 500 lei care se aflau într-un portmoneu, sustrăgându-se ulterior într-o direcție necunoscută, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material în sumă de 5 500 lei.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.221 - D din 19.12.2017, la cet. Lungu P., au fost stabilite fractura închisă a osului femural stâng cu deplasarea fragmentelor care a fost produsă prin acțiunea traumatică a unui corp contondent dur, posibil la data și circumstanțele indicate și se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal – *„furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”* și în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal – *„tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei soldat cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății cu cauzarea de daune în proporții considerabile”*.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către reprezentantul legal al inculpatului Barbu Gheorghe, Barbu Liudmila, solicitând casarea sentinței, internarea inculpatului în Spitalul Psihiatric, invocând că, fiul ei a fost atras în infracțiune prin înșelăciune și forțat, fiind invalid din copilărie, în baza art. 95 Cod penal, Barbu Gheorghe urmează a fi plasat în spitalul de psihiatrie, luând în considerație starea lui de sănătate.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019,

s-a respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea sentinței.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță la aplicarea pedepsei penale a respectat principiile generale și criteriile de individualizare a pedepsei, dându-le deplină eficiență, precum și scopurilor pedepsei penale.

La fel, a menționat că, în sarcina inculpatului Barbu Gheorghe a fost stabilită comiterea unei infracțiuni intenționate grave și mai puțin grave cu scop de profit, caracteristica negativă de la locul de trai, prezența anterioarelor condamnări penale pentru fapte infracționale analogice, prezența cazierului contravențional pentru comiterea furturilor în proporții mici, comiterea infracțiunii în grup, în stare de ebrietate și față de o persoană în etate, prezența prejudiciului nerecuperat, recunoașterea vinei, căința sinceră, comiterea infracțiunii cu responsabilitate redusă, invalid grupa II.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, prin expertizele medico-legale nr.201837A0001 din 29.08.2018 și nr.201837A0288 din 14.09.2018 s-a stabilit, că față de Barbu Gheorghe nu necesită a fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, fiind recomandată supravegherea și tratamentul de susținere în cadrul sistemului de sănătate mintală de circumscripție, fapt pentru care se respinge argumentul de plasare a acestuia în spitalul de psihiatrie. Tratamentul de susținere acesta îl poate efectua și în instituțiile penitenciare specializate.

4. Decizia instanței de apel, este atacată la 05.04.2021 cu recurs ordinar de către inculpat, neindicând nici un temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare sau cu aplicarea unei pedepse mai blânde, invocând:

- inculpatul și-a recunoscut vina, a recuperat prejudiciul material, părțile vătămate nu au pretenții, este invalid de gradul II, se află la evidența medicului psihiatru.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, a solicitat declararea recursului ca inadmisibil cu menținerea deciziei instanței de apel motivând prin faptul că recursul este declarat peste termen.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă

inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019, a fost pronunțat la 13 noiembrie 2019 în prezența inculpatului Barbu Gheorhe, a reprezentantului lui legal Barbu Liudmila și a avocatului său Cojocar Rodica, fapt confirmat prin procesul verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 42 v. III), în aceeași zi fiind comunicată și data pronunțării deciziei integrale – 11 decembrie 2019, modul și termenul de atac a deciziei.

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțată integral la 11 decembrie 2019, curge de la această dată și a expirat la 11 ianuarie 2020.

În acest context, Colegiul penal reține că, inculpatul Barbu Gheorghe, a depus prin intermediul oficiului poștal a penitenciarului Brănești recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel conform ștampilei de pe plic pe data de 05 aprilie 2021 (f.d. 85 v. III), adică cu mult peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege.

Colegiul penal a conchis că, în recursul său inculpatul n-a oferit careva probe sau argumente din care ar rezulta că, întârzierea declarării recursului ordinar este motivată sau că a fost în imposibilitate de a declara recursul în termenul legal.

Subsidiar instanța de recurs susține că, având în vedere faptul că inculpatul a fost prezent la pronunțarea dispozitivului, fiind asistat de reprezentantul său legal și apărătorul său, și a fost informat despre data pronunțării integrale a deciziei instanței de apel, după pronunțarea integrală a deciziei, la 16.12.2019 i-a fost expediată (f.d. 53 v. III) în adresa Penitenciarului unde se afla inculpatul (prin ce a întreprins măsurile posibile de a asigura drepturile inculpatului, executând obligațiile prevăzute de legea procesual penală), însă inculpatul nu a depus vreun efort pentru a se interesa în continuare de soarta cauzei penale.

Se reține că prin întârziere motivată se înțelege, de regulă, un caz fortuit, un caz de forță majoră, etc., astfel încât situația invocată de recurent să reprezinte în mod efectiv un motiv temeinic de împiedicare a declarării recursului în termenul legal.

Prin urmare, se constată că întârzierea termenului de declarare a recursului nu a fost determinată de motive întemeiate, fiind depus cu mult după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării deciziei și, în atare situație, nu există temei pentru repunerea în termen a recursului pentru a fi examinat în fond, situație juridică ce determină inadmisibilitatea recursului propriu-zis ca fiind depus peste termen.

Concomitent și jurisprudența CtEDO menționează despre dezavantajarea unei

părți față de alta, în situația în care instanța extinde termenul legal de contestare a unei hotărâri judecătorești definitive, se face atingere principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 CEDO (a vedea Hotărârea Chirea versus Republica Moldova din 26.06.2012).

În acest sens, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va declara inadmisibil, fiind tardiv.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat la 05 aprilie 2021, de către inculpatul Barbu Gheorghe este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Barbu Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Barbu Gheorghe XXXXX**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **28 iulie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Cobzac Elena